

Ultieme economen

Als u ooit wel eens iets economisch in een internationaal tijdschrift hebt gepubliceerd, dan bent u waarschijnlijk onlangs zonder het te weten langs de lat gelegd door Seiler en Wohlrabe (2012). Deze Duitse economen zijn op zoek gegaan naar de archetypische econoom onder de ruim 30.000 auteurs van wie publicaties in de digitale bibliotheek RePEc zijn opgenomen. Al deze economische auteurs hebben impliciete of expliciete publicatiestrategieën die resulteren in een eigen oeuvre met meetbare karakteristieken.

Seiler en Wohlrabe hebben een stevige rekenklus achter de rug, want in eerste instantie hebben ze gekeken naar 31 bibliometrische indicatoren waaronder een scala aan maatstaven voor de hoeveelheid, de kwaliteit en

de verwachte en gerealiseerde impact van gepubliceerd wetenschappelijk werk. In diverse etappen destilleren ze zes economische archetypen die tezamen gebruikt kunnen worden om vrijwel alle economen in RePEc te beschrijven.

Het is een wat bizarre en ook wel grotendeels voorspelbare exercitie. Bovenaan in de pikorde staan – aangevoerd door Stiglitz – de Goden die op vrijwel alle bibliometrische karakteristieken goed presteren: ze publiceren veel in de toptijdschriften en worden vaak geciteerd. Onderaan staat de groep van de bijna-nul-publicisten zonder citaten. (Hier noem ik geen namen; de nul-publicist die in de jaren tachtig nog wel in het wild kon worden waargenomen, lijkt overigens op Nederlandse economische faculteiten inmiddels vrijwel te zijn uitgeroeid.) Tussen deze extreme archetypen ligt een aantal grote clusters. In de eerste plaats zijn er de kwalitatief goede publicisten met impact. Ten tweede vinden we hier de modale econoom die in goede tijdschriften publiceert maar helaas weinig wordt geciteerd. Ten derde zijn er de veel-publicisten die niet in de goede tijdschriften, maar elders publiceren, bijvoorbeeld in working papers van IMF, OESO, centrale banken of onderzoeksinstituten. Ten slotte zijn er dan nog de economen die veel gedownload worden zonder dat ze veel worden geciteerd. Tot zover de voorspelbaarheid, maar waarom vind ik het onderzoek dan bizar?

PETER VAN BERGEIJK

Hoogleraar bij het International Institute of Social Studies van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Aan de ene kant bevat het onderzoek van Seiler en Wohlrabe me wel, omdat er in principe gekeken wordt naar alle publicaties, inclusief beleidsrapporten, werkdocumenten, boeken, boekhoofdstukken en – heel modern – de raadplegingen van wetenschappelijke werken gemeten via downloads. Traditioneel tellen citatieanalyses louter op basis van tijdschriften die worden geregistreerd in het ISI Web of Knowledge, dus dit is een belangrijke en nuttige verbreding van het speelveld die ons een stap dichterbij brengt bij een dieper inzicht in de invloed op beleid en wetenschap. Aan de andere kant is het onderzoek van Seiler en Wohlrabe tevens een ernstige inperking van de economische discipline. Het gaat in dit onderzoek louter om bedrukte en geciteerde pagina's en de inhoud van die pagina's; de gevolgde benadering

en de reikwijdte van het onderzoek blijven zo geheel buiten beeld. Het is in de grond een vorm van intellectuele armoede dat deze eendimensionale publicatie-economen als ideaaltypen worden gepresenteerd. Ik durf de stelling wel aan dat een econoom meer moet zijn dan de som van zijn of haar publicaties.

Bij een economisch archetype – de ultieme econoom – denk ik niet aan publiceren en citeren maar aan datgene wat ik me als de economische discipline voorstel, namelijk een maatschappijwetenschap die uiteindelijk is gericht op toepassing. Mijn ultieme economen houden zich bezig met vraagstukken die ertoe doen. De ene topper doet daarvoor fundamenteel onderzoek; de andere topper probeert het beleid op de goede rails te houden of te krijgen.

Maar het gaat ergens over – dat is wat uiteindelijk telt.

LITERATUUR

Seiler, C. en K. Wohlrabe (2012) Archetypal Scientists. *Cesifo Working Paper*, 3990.

